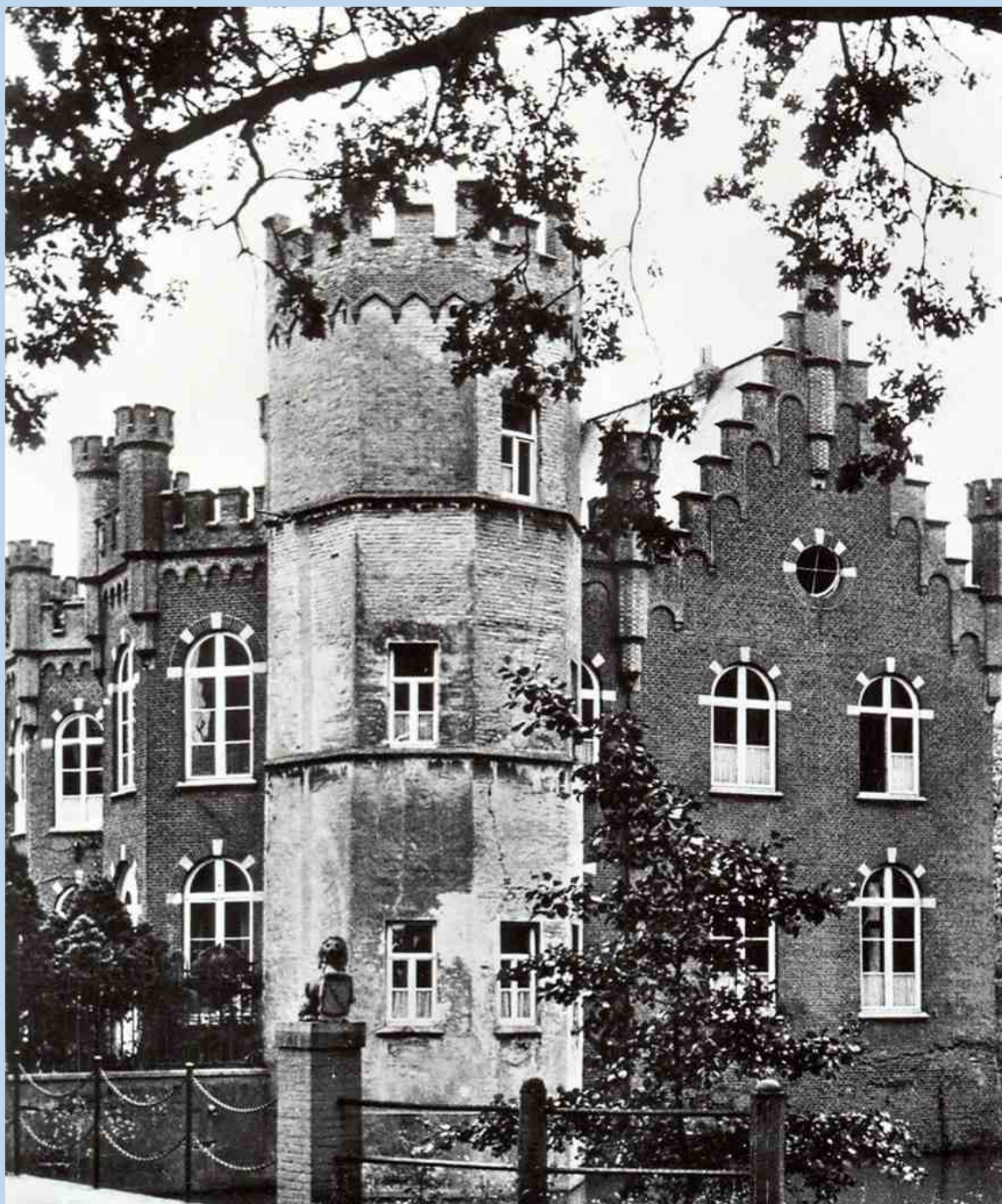

Heemkunde Boxtel

Nieuwsbrief

Heemkunde Boxtel

*21 maart
Jaarvergadering*

maart 2019

Jaarvergadering donderdag 21 maart 2019

We kijken nog een keer achterom naar het jaar 2018 en richten daarna onze blik op de toekomst. De jaarvergadering, ofwel de algemene jaarlijkse ledenvergadering, vindt plaats op donderdag 21 maart om 20.00 uur in de zaal van Grand Café Rembrandt te Boxtel.

U wordt hierbij van harte uitgenodigd.

AGENDA

Welkom en opening van de jaarvergadering:

Notulen van jaarvergadering 20 maart 2018:

Het verslag van de jaarvergadering van 2018 staat in de nieuwsbrief van april 2018, is te vinden op onze website www.heemkundeboxtel.nl en er liggen kopieën op de tafels tijdens de jaarvergadering.

Financieel verslag over 2018:

Ligt tijdens de jaarvergadering op de tafels.

De kascommissie:

Bestaat uit Frans van Susante en Elly van Hellemond-Hendriks.

Begroting voor 2019:

Voorstel om de contributie voor komend jaar te handhaven op 20 euro. U maakt, als u dat nog niet gedaan hebt, het bedrag over op NL79RABO0128712880 t.n.v. Heemkunde Boxtel.

Bestuursaangelegenheden:

Rooster van aftreden: Christ van Eekelen is aftredend en stelt zich herkiesbaar. Ambieert u ook een bestuursfunctie binnen Heemkunde Boxtel, dan kunt u zich opgeven bij de secretaris Christ van Eekelen tot uiterlijk 14 maart 2019.

Overzicht bestuur op 1 januari 2019:

Het bestuur bestaat uit: voorzitter Wilbert Steenbakkers; secretaris Christ van Eekelen; penningmeester Nellie van den Brandt-Boselie; leden Gerard Buiks, Frank van Doorn, Hans de Visser en Fons van Heesch.

Overzicht van de ledenactiviteiten in 2018:

Lezingen:

Heemkunde Boxtel verzorgde afgelopen jaar een zestal lezingen. In januari verzorgde Wilbert Steenbakkers een lezing over een aantal boerderijen in Boxtel en Liempde. Dit naar aanleiding van zijn boek 'Het steenen hujs met gebinte, stal ende schuren'. In februari een lezing door Sander Wassing over de beeldenstorm, die vooraf ging

aan de 80-jarige oorlog. In april verzorgde Anton Neggers, Heemkunde-voorzitter in Oirschot, een boeiende lezing over familieonderzoek. De slag bij Waterloo in 1815 kwam aan bod in september. Dit verhaal werd verteld door Jan Pieter Six. In oktober presenteerde Heemkundelid Wim Veekens zijn boek 'Van de Aar tot de Zwarte Raaf' over Buxtelse huisnamen. Heemkundelid Guus Bekooy vertelde boeiend bij zijn foto's uit de jaren 60 van de vorige eeuw, die hij maakte bij de zusters Clarissen in Megen.

Excursies:

In mei werd een zgn. 'kleine excursie' georganiseerd naar park Molenwijk. Mart van den Oever uit Haaren vertelde honderduit over de vele bomen en struiken, die het park rijk is.

In juni werd het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch bezocht met een rondleiding door het gebouw en het bijwonen (korte periode) van een Statenvergadering.

Grote excursie:

In september vond de grote excursie plaats. Ditmaal gingen we naar Bergen op Zoom, Zondereigen en naar het Belgische Hoogstraten. Het afsluitend diner vond plaats bij restaurant N9NE aan de Parallelweg. De reiscommissie bestaat uit Jolande Tiellemans, Joop Schuller en Wilbert Steenbakkers. Zij werden bijgestaan door Wim Tiellemans.

Heemkamer

Excursie Bergen op Zoom

Steeds meer mensen weten de weg naar de Heemkamer achter het VVV-kantoor te vinden. Het loopt nog niet storm, maar de openstelling heeft al veel foto's van Boxtel opgeleverd, die geplaatst werden op de beeldbank. Ook vragen van bezoekers kunnen meestal wel beantwoord worden. Naast een aantal vaste bestuursleden wordt de bemensing aangevuld door een groep heemkundeleden.

Overzicht van de werkgroepen in 2018:

Heemkundepluim
Website
Beeldbank
Boekenbank
Petrus-o-logie
Visualisatie canon van Boxtel
Digitaliseren archief van Clarissenklooster Boxtel
Heem van Selis
Archeologie
Cross roads en Remembers
Boxtel-binnen
Wederopbouwperiode
Archief
Restauratie grafsteen
Huisnamenonderzoek
Kasteel Stapelen en een boek van A. van Abeelen
Open Monumentendag
Toerisme

Heemkundepluim

Heemkunde Boxtel probeert al jaren om het Buxtels cultureel erfgoed op een positieve manier onder de aandacht te brengen en heeft daarom in 2015 de Heemkundepluim in het leven geroepen. Daarmee wil ze Buxtelingen, die op een bijzondere manier met ons erfgoed omgaan, in het zonnetje zetten. In 2015 is de keuze gevallen op de eigenaren van Villa Catharina. En in 2016 kreeg pater Hans de Visser de prijs uitgereikt. In 2017 viel de eer te beurt aan Museum Vekemans en in 2018 werd de pluim uitgereikt aan het bestuur van de Heilig Bloedstichting. De vijfde pluim wordt uitgereikt tijdens de jaarvergadering op donderdag 21 maart 2019 om 20.00 uur. Aan de prijs is een beeldje verbonden. Het beeldje is gemaakt door de Buxtelse kunstenaar Paul Simons. Het stelt een sleutel voor en de letters HB, die staan voor de Heemkunde Boxtel. Het is een wisseltrofee.

De jury bestaat uit Joop Schuller, Harrie van den Berg, Frans van Loon, Ruud van Casteren en Nellie van den Brandt-Boselie. Elk jaar treedt één jurylid af (in 2019 Frans van Loon) en wordt er een nieuw jurylid benoemd. Wilt u deel uitmaken van de jury 2020, stuur dan een bericht naar secretaris@heemkundeboxtel.nl

Website

De website www.heemkundeboxtel.nl is een groot succes te noemen. Er worden veel lovende woorden gesproken over de vormgeving en inhoud. Geregeld wordt de website aangevuld met nieuwe wetenswaardigheden. In 2018 werd de website bijna 40.000 keer bezocht.

Beeldbank Boxtel

Sinds mei 2016 heeft Heemkunde Boxtel een nieuwe beeldbank, die te bereiken is via www.beeldbankboxtel.nl. Meer dan 18.000 foto's van (oud) Boxtel zijn hier te bewonderen. Maandelijks komen er nieuwe en oude foto's bij.

De beeldbank werd in 2018 10.320 keer bezocht. Deze bezoekers zagen 168.339 foto's.

Boekenbank

Naast de beeldbank kent Heemkunde Boxtel nu ook een boekenbank. Heemkunde Boxtel heeft een groot aantal boeken in haar bezit. Die boeken zijn in te zien in de Heemkamer, die te vinden is aan het Magdalena's Pad of via de VVV.

In www.boekenbankboxtel.nl kunt u alle titels raadplegen. In 2018 deden dat 827 personen die 2011 boektitels raadpleegden.

Cursus Petrus-o-logie

Na het succes van de eerste cursus in 2017 werd nagedacht over een vervolg op de cursus. Dat is nog niet zo gemakkelijk. Daarom werd besloten om de eerste cursus een keer te herhalen. Ook dat was niet zonder succes. Maar liefst 19 deelnemers volgden de 5 cursusavonden en een afsluiting in de St.-Petrusbasiliek en Café De Kerk. Zes van deze deelnemers werden na het volgen van de cursus lid van Heemkunde Boxtel. De anderen waren al lid.

Hart voor elkaar

In november brachten 9870 leden van de Rabobank 48.000 stemmen uit op lokale verenigingen en stichtingen. Een mooi resultaat voor de inmiddels vierde editie van 'Hart voor Elkaar'. De 'prijzenpot' van € 200.000,- wordt begin 2019 verdeeld.

Ook Heemkunde Boxtel deed mee aan het prijzenfestival en kreeg 125 stemmen die goed waren voor een bedrag van € 517,78. Iedereen die gestemd heeft op Heemkunde Boxtel: HARTELIJK BEDANKT!

De werkgroep 'visualisatie canon van Boxtel'

St. Petrusbasiliek

Mede door financiële steun van de gemeente Boxtel, Het Prins Bernhard Cultuurfonds, Heilig Hartparochie, Stichting Hartje Boxtel, Heemkunde Boxtel en het Brabants Centrum is het project 'De Sint Petrus. Basiliek met een kleurrijk verleden' een succes geworden. Met medewer-

king van Cultuurbox en stichting Brede Scholen wordt het bijbehorende lespakket onder de aandacht van de leerlingen van de basisscholen en voortgezet onderwijs gebracht. Het project werd voorgedragen voor de prestigieuze Knippenbergprijs. Op 17 november 2018 mocht Heemkunde Boxtel de Knippenbergpenning en een cheque van 1.000 euro in Oisterwijk in ontvangst nemen. De werkgroep bestaat uit: Guus Bekooy, Hans de Visser, Jos Vervoort, Hans van Liempt, Maarten Melis, Freek Claasen en Christ van Eekelen.

Ontwikkeling van de gezondheidszorg in Boxtel

De werkgroep heeft in 2018 een aanvang gemaakt met een nieuw project, n.l. de ontwikkeling van de gezondheidszorg in Boxtel in beeld brengen. Hiervoor is de werkgroep uitgebreid met twee voormalig huisartsen en een verpleegkundige. Dus aan deskundigheid geen gebrek. Hoe de visualisatie vorm gaat krijgen is nog niet bekend. Het project staat nog in de kinderschoenen.

Deze werkgroep bestaat uit: Hans de Visser, Guus Bekooy, Hans van Liempt, Marcel van Roosmalen, Ed Laufer, Nel van Doorn, Jos Vervoort en Christ van Eekelen.

Archief zusters Clarissen

Een werkgroep, onder leiding van pater Hans de Visser, is er in geslaagd om bij de zusters Clarissen in Megen het archief te digitaliseren. Rini van Oirschot en Christ van Eekelen hadden er een megaklus aan om alle documenten, de oudste dateert van 1390, uit het oude Clarissenklooster van Boxtel te fotograferen. Van de schepenoorkonden uit 's-Hertogenbosch, Boxtel en andere plaatsen met een inhoud over een zakelijke transactie van koop en/of verkoop, huur en/of verhuur maakten Geertrui van Synghel en Hans de Visser samenvattingen. Mede door een royale subsidiering van de Stichting Brabantse Bronnen werd deze ontsluiting mogelijk gemaakt. Het project werd op 29 oktober 2018 afgerond met een symposium in het klooster in Megen. Veel heemkundelieden hebben daar aan deelgenomen. Ook werden op die dag alle foto's van de documenten en de samenvattingen gepubliceerd op de website van Heemkunde

Boxtel en van het Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC) in 's-Hertogenbosch

Heem van Selis

In 2019 zal er begonnen worden met de bouw van een nieuwe woonwijk tussen het politiebureau en Café de Ketting en zal de naam 'Heem van Selis' krijgen. De projectontwikkelaar Van Wanrooij uit Geffen heeft Heemkunde Boxtel om medewerking gevraagd bij de samenstelling van een brochure waarin wetenswaardigheden van de wijk verteld kunnen worden.

Archeologie

Heemkunde Boxtel heeft een archeologie-werkgroep die samenwerkt met Stichting Kek Liempt. In het Oertijdmuseum is een ArcheoHotspot ingericht. Vandaaruit worden evenementen op archeologie gebied georganiseerd. Ook houdt de werkgroep de vinger aan de pols over alles wat met archeologie en/of -wetgeving te maken heeft. Het is een actieve groep die ook vaak met de schoenen in de modder staat. De groep bestaat uit de volgende Heemkundelieden: Dik Bol (voorzitter), José Poort, Hans de Visser, Cor van Vught, Carlo Spee, Wil Schut, Rien Poirters en René Fraaije.

Cross roads en Remembers

In oktober 2019 is het 75 jaar geleden dat Boxtel werd bevrijd. Heemkunde Boxtel werkt samen met de gemeente Boxtel, de VVV, MUBO en de bibliotheek om hier op gepaste wijze bij stil te staan. De eerste brainstormsessies hebben reeds plaatsgevonden.

Boxtel-binnen

Heemkunde Boxtel denkt mee met de gemeente Boxtel over een herinrichting van het centrum van Boxtel; Boxtel tussen de bruggen. Heemkunde wordt vertegenwoordigd door Hans de Visser, Gerard Buiks en Ruud van Nooijen.

Wederopbouwperiode

Misschien wel een vergeten periode. Maar daar komt verandering is. Samen met de gemeentelijke Monumentencommissie denkt Heemkunde Boxtel mee over hoe deze periode meer aandacht kan krijgen. Het gaat dan over de wederopbouw van Boxtel na de Tweede Wereldoorlog. Om de periode af te bakenen is gekozen voor 1945 tot 1965. Christ van Eekelen en Ruud van Nooijen

maken namens Heemkunde Boxtel deel uit van die werkgroep, waar naast heemkundelid en voorzitter van de Monumentencommissie Bea Schoenmakers, ook ambtenaren van afdeling Erfgoed en een aantal plaatselijke architecten deel van uitmaken.

Heemkunde archief

Het Heemkundearchief was tot 2018 ondergebracht in de kelder van het oude gemeentehuis van Liempde. Het archief was moeilijk toegankelijk. Besloten is om het archief daar weg te halen en op te slaan op de zolder van de Heemkamer. Op 2 februari 2019 vond de verhuizing plaats. Zo'n twintig vrijwilligers hadden zich gemeld om te komen helpen. Het archief wordt dit jaar helemaal opnieuw geïndexeerd en gerubriceerd zodat het straks beter toegankelijk wordt.

Restauratie grafsteen

Heemkundelid Ruud van Nooijen maakt zich sterk voor de restauratie en verplaatsing van een oude grafsteen. Het is waarschijnlijk de oudste nog bestaande grafsteen op het kerkhof bij de Protestantse kerk aan de Clarissenstraat. Bij meerdere instanties wordt om subsidie gevraagd. Als die fondsenwerving goed verloopt, zal het project in 2019 gestart kunnen worden.

Huisnamenonderzoek

Heemkundelid Wim Veekens, het enige overgebleven lid van de werkgroep Veldnamen, heeft de afgelopen 25 jaar stug doorgewerkt aan wat gerust een megaproject genoemd mag worden. Om de buitenwereld toch in zijn succes te laten meedelen werd besloten een deel van

zijn vergaarde informatie, het onderwerp 'huisnamen' in een boek samen te vatten. In oktober werd het boek gepresenteerd, getiteld: 'Van de Aar tot de Zwarte Raaf'. Het boek wordt uitgegeven door Pictures Publishers. Het 276 bladzijden tellende boek bevat maar een klein deel van alle informatie die Wim Veekens heeft vergaard voor het onderwerp 'veldnamen'. Wordt dus vervolgd.

Kasteel Stapelen en een boek van Adriaan van Abeelen

Op 1 september 2018 sloot kasteel Stapelen haar toegangspoort. Door bemiddeling van Jan van Homelen en Hanneke van der Eerden werd veel archiefmateriaal, foto's en boeken geschonken aan Heemkunde Boxtel. Al geruime tijd is oud-voorzitter Dik Bol en Adriaan van Abeelen bezig om een boek samen te stellen dat handelt over de opgravingen van de jaren zestig van de 20^e eeuw. Het is nog onbekend wanneer het boek uitkomt.

Open Monumentendag

De jaarlijkse Open Monumentendag(en) wordt mede door Heemkunde Boxtel georganiseerd. In 2018 trok de openstelling van de St.-Petrusbasiliek met meerdere rondleidingen en vertellingen grote aantallen bezoekers. Samen met de Monumentencommissie, in de persoon van Bea Schoenmakers, wordt hier aan meegewerkt door Fons van Heesch en Christ van Eekelen.

Toerisme

Heemkunde en toerisme. Hoe kan Heemkunde Boxtel hieraan bijdragen? De beeldbankboxtel telt nu bijna 19.000 foto's van Boxtel en oud-Boxtel. Deze foto's zijn wereldwijd te aanschouwen. Door een koppeling met Google maps en Streetview is direct een verbinding te maken met oud en nieuw. De kosten die dat met zich meebrengt worden gedeeltelijk gedragen door de gemeente Boxtel. Heemkunde Boxtel zet hiermee Boxtel letterlijk op de kaart. Er is ook al een directe link te vinden op de website van de gemeente Boxtel naar Heemkunde.

Ook de activiteiten van Crossroads, Remember en Open Monumentendag worden mede gefinancierd door de gemeente Boxtel. Verder is de website van Heemkunde Boxtel een enorme kennisbank voor toeristen of dagjesmensen, die Boxtel willen bezoeken.

Sluiting vergadering

Verhuizing heemkundearchief

Wie gedacht had, dat er zich geen vrijwilligers zouden melden om te komen sjouwen, heeft het helemaal mis.

Liefst 21 helpers gaven gehoor aan een oproep om het archief van Heemkunde Boxtel te verhuizen naar een groot aantal nieuwe kasten op de zolder van de Heemkamer (Het Hofje achter de VVV).

Al jaren ligt het heemkundearchief opgeslagen in de kelder van het oude gemeentehuis van Liempde

Om klokslag 09.00 uur meldden de sjouwers zich bij het oude gemeentehuis van Liempde. Binnen een uur was het hele archief in de bestelbus geladen. Vanaf de kelder tot en met de bus was een lint van mensen gevormd, waardoor de archiefdozen als een trein in de bus geladen konden worden.

Aangekomen in Boxtel stond de afdeling catering al klaar met koffie en warm worstenbrood. Hierna ging het vanuit de auto weer via een menselijk lint naar de zolder van het Hofje.

Om 11.30 uur was alles boven. Zelfs voor de lunch was gezorgd door cateraars Nellie en Betty

Van de paters Assumptionisten hadden we vorig jaar een groot aantal stellingen gekregen, die door een timmerman van deuren werden voorzien. Na advies ingewonnen te hebben bij architect Piet Sniijders werden de stelling op een deugdelijke manier door smid Pierre van den Brandt aan de draagmuren bevestigd. Het moet tenslotte wel veilig zijn.

Nu gaat een ploeg aan de slag om het hele archief te indexeren en te rubriceren, zodat straks op de website is te zien wat we in huis hebben. Belangstellenden kunnen dan vanuit de Heemkamer onderzoek doen met gebruikmaking van ons heemkundearchief

Foto's: Rini van Oirschot

Donderdag 21 maart 2019
Na de pauze van de jaarvergadering
in zaal Rembrandt, Rechterstraat 56 Boxtel.

WHAT ABOUT STAPELEN

Korte lezing door Paul Maas

Het onderzoek naar de Toponymie van Best heeft ons op het spoor gebracht dat Best en ook Oirschot, op zijn mist belangrijke delen ervan, bezit is geweest van de Abdij van Sint-Truiden vanaf de 10e eeuw. Abdijen waren toen vaak de voorbereiders van de macht van de koning (en later van de Graaf of Hertog). De bezittingen van die abdijen, die vaak ook gronden ontgonnen, moesten geconsolideerd worden, vooral ook tegen naburige Heren die vrijwel nooit te beroerd waren landjepik te spelen: usurpatoren heten die dan. Daartoe was er doorgaans een ridder of edelman nodig als voogd, die de wapens kon handteren en ook een leger op de been kon brengen. Hoe invloedrijker de voogd des te zekerder was het bezit. De voogden deden dat alles uiteraard niet voor niets en zij werden dan ook vaak de latere Heren van het gebied dat zij moesten beschermen.

Naast Sint-Truiden was ook de abdij van Echternach actief met name in Vugt, Esch en in Gestel. Twee abdijen dus! Wellicht dan ook twee voogden? Noordelijk was dat de Heer van Herlaar: de 1e Heer van Herlaar was zo rond 1100 graaf Diederik van Loon. Van Loon was, via moederzijde, nauw verwant aan het Hollandse gravenhuis en was een important en krachtig tegenwicht tegen mogelijke usurpatoren.

Van het zuidelijkere Oirschot is, met name door onderzoek van Lijten en Klaversma bekend, dat de heren van Vught er de Heren waren. Maar niet staat vast dat zij in den beginne ook de voogden waren en daarmee wellicht betrokken waren bij het stichten van het kapittel of mogelijk van 'n bijbehorende kerk of kapel.

Sint-Truiden zal, evenzeer als Echternach, een invloedrijke voogd hebben gehad voor een ver-weg gelegen gebied als Oirschot maar zeker ook voor Alem met Odrada als regionale heilige waar ook een kapittel aan verbonden was. Wie kan dan die voogd van Sint-Truiden zijn geweest?

Daartoe hebben we het getijdenboek van het kapittel van Oirschot bestudeerd, immers daar zullen toch zeker getijden zijn gevestigd door de stichters en/of voogden van het Sint-Truidense bezit? Bestudering van dat Liber leidt tot boeiende ideeën met als mogelijke 'Heren': Hendrik of Willem van Vught, Willem van Stapelen en Johannes van Baest.

Uit: **de Toponymie van Best** met de geschiedenis van het grondbezit en impressies van de herdgangen uit de jaren '50-'60.

Paul Maas
Daniel Vangheluwe

Kaart van Hendrik Verhees uit 1803

oproepen

Bestuursfunctie Heemkunde Boxtel

Heemkunde Boxtel timmert de laatste tijd veel aan de weg. Denk maar aan al die werkgroepen, die zich voor onze Heemkunde inzetten.

We zouden daarom best wel een uitbreiding van het bestuur kunnen gebruiken. Hebt u een paar uurtjes over en wilt u die gebruiken om een leuk team te versterken, dan bent u welkom om u verkiesbaar te stellen voor een bestuursfunctie.

Dat kan door een opgave te doen vóór 14 maart 2019 bij de secretaris via secretaris@heemkundeboxtel.nl of een telefoontje naar 0411-675818. In de volgende jaarvergadering, 21 maart 2019, kunnen de leden zich dan uitspreken

Oproep kascontrolecommissie

Ieder jaar worden de boeken van de penningmeester gecontroleerd. Dat is nodig om verantwoording af te kunnen leggen aan de leden van onze vereniging. In de jaarvergadering wordt uit de leden een nieuw commissielid gekozen. Een lid kan zich daarvoor opgeven.

Dit jaar bestaat de kascontrolecommissie uit Frans van Susante en Elly van Hellemont-Hendriks. Men mag twee jaar achter elkaar deel uitmaken van die commissie. Voor Elly is dit het tweede jaar. Frans is benaderd door het bestuur om deel te nemen aan de kascontrole van dit jaar omdat het Heemkundelid André van den Aker in december 2018 is overleden.

U kunt zich opgeven voor de kascontrolecommissie voor het jaar 2019 (vergadering 2020) tijdens de jaarvergadering.

Oproep pluimcommissie 2020

Heemkunde Boxtel kent een Heemkundepluim. De toekenning van de pluim gebeurt door het bestuur op voordracht van de pluimcommissie. Die commissie bestaat uit 5 heemkundelieden. Ieder jaar treedt één van de leden af om plaats te maken voor een nieuw lid.

Wilt u deel uitmaken van de pluimcommissie? Stuur dan een mailtje

naar de secretaris via secretaris@heemkundeboxtel.nl of een telefoontje naar 0411-675818

Oproep reiscommissie

Ieder jaar organiseert Heemkunde Boxtel een grote excursie. Afgelopen jaar bezochten we Bergen op Zoom, Zondereigen en Hoogstraten. Die reizen worden georganiseerd door heemkundelieden. Deze heemkundelieden vormen de reiscommissie. Zij kunnen wel een beetje

hulp gebruiken. Wilt u ook meedenken voor de heemkundereizen, stuur dan een mail naar de voorzitter van de reiscommissie, Wilbert Steenbakkers via voorzitter@heemkundeboxtel.nl of een telefoontje naar 06-55515561

Het ordenen en toegankelijk maken van het Heemkundearchief.

Op 2 februari werd het heemkundearchief verhuisd vanuit de kelder van het oude Liempdse gemeentehuis naar de zolder van de Heemkamer. Nu is het de bedoeling om het archief toegankelijk te maken. Daarmee wordt bedoeld dat alle archiefstukken opgenomen dienen te worden in een inhoudsopgave. Die inhoudsopgave moet straks via de website te benaderen zijn, waardoor je thuis kunt zien wat Heemkunde Boxtel in huis heeft. Daarna kunnen Heemkundelieden en andere belangstellenden onderzoek doen in dat archief. Het Heemkundearchief is sinds september vorig jaar flink uitgebreid met documenten van kasteel Stapelen.

Er is al een ploegje samengesteld om deze klus te gaan klaren. Maar we zoeken nog een paar vrijwilligers om te helpen. Wilt u helpen om het archief toegankelijk te maken? Stuur dan een mailtje naar secretaris@heemkundeboxtel.nl of een telefoontje naar 0411-675818

Heemkunde Boxtel bezoekt de Tweede Kamer

Op 13 februari bracht een groep van 40 personen van Heemkunde Boxtel een bezoek aan de Tweede Kamer in Den Haag.

Het bezoek vond plaats op uitnodiging van het CDA, toen we vorig jaar september een bezoek brachten aan het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch.

Het Tweede kamerlid René Peters uit Oss was onze gastheer. We zouden hem aan het eind van de dag te spreken krijgen. We vetrokken 's morgens in stijl met de 'Red Lady', een historische Engelse dubbeldekker bus van Jan van Esch (www.theredlady.nl) Om 11.30 uur werd een eenvoudige lunch gebruikt bij restaurant De Beren in Gouda.

Om 13.00 uur arriveerden we bij de ingang van de Tweede Kamer. Dat wil niet zeggen, dat je dan ook al binnen bent. Beveiliging na beveiliging, poortjes en scanapparatuur. Schiphol is er niets bij. En dat allemaal om de veiligheid. De veiligheid van onze democratie. We werden welkom geheten door Anouk van de Sanden, uit Tilburg. Het was haar eerste job nadat ze een dag eerder het stagetraject had afgesloten. Vanwege het feit, dat we door het CDA waren uitgenodigd kwamen we op

plaatsen, die voor 'normale' bezoekers gesloten blijven.

Zo brachten we een bezoek aan de fractiekamer van het CDA, de Handelingenkamer, waar schriftelijke uitwerkingen van alle handelingen sinds 1815 worden bewaard. Ook zagen we de 'jkvr. Wttewaall van Stoetwegenzaal', de oude vergaderzaal van de Tweede Kamer.

Ook werd een kort bezoek gebracht aan de plenaire zaal

van de Tweede Kamer door plaats te nemen op de publieke tribune. Aan het eind van de dag spraken we René Peters, die verlaat was wegens zijn inbreng over de jeugdzorg, hetgeen we de dag erna in het Brabants Dagblad konden controleren.

The Red Lady bracht ons weer veilig thuis in Boxtel. Een hele interessante dag, waarbij we een kijkje kregen in de politiek van binnenuit.

Nog meer foto's kunt u binnenkort vinden op de website van Heemkunde Boxtel bij 'Foto's en Films'

Archeologie

Door José Poort

Archeologie en Heemkunde, heeft dat met elkaar te maken?

Jazeker wel!

Bij onze Heemkunde zijn tal van nieuwsgierige mensen lid. Ze hebben belangstelling voor Boxtelse dingen in woon- en leefomgeving en in wat groter verband voor het 'Brabantse' land van zowel vroeger als nu. Ontwikkelingen en dingen ontstaan niet zomaar. Daar hebben wij mensen de hand in, ze zijn met elkaar en met ons verbonden. Via doorvertelde verhalen, kranten, (Boxtelse) boeken, archieven die anderen hebben doorgespit, lezingen, excursies en musea ontdek je steeds meer en voel je je er meer deel van uitmaken. Wij leven op de ondergrond van vorige bewoners en onze voorouders. Wordt daarin gegraven, dan kun je daar sporen van vinden tot honderden, ja zelfs duizenden jaren terug. En dat gebeurt bij archeologie: We graven een 'raam' in de grond, en kunnen daardoor terug in de tijd kijken! Vroeger komt dichterbij dan je denkt.

De Markt

Op de Markt werd een groots herinrichtingsplan uitgevoerd en DUS historische ondergrond onherstelbaar 'overhoop gehaald'. Dan komt archeologische kennis van pas. Vanuit historisch archief-onderzoek, feiten, grondstructuren, sporen, afval en vondsten wordt rapport opgemaakt van de menselijke aanwezigheid op die plek in het verleden. Nieuwe stukjes Boxtelse geschiedenis komen daarmee 'boven water', die niet in archieven te vinden zijn, die concreet zijn omdat ze b.v. via dagelijkse gebruiksvoorwerpen ook met ons te maken hebben. Dat worden de verhalen die door iedereen kunnen worden bekeken en doorverteld.

Uitgebreid overleg met zicht op de 'fonteinpompput' met sporenkaartjes

Plaats van de oude dorpspomp op de Markt. Foto: Rini van Oirschot

BAAC

Het professioneel archeo-bedrijf BAAC werd ingeschakeld toen op het Marktterrein archeologische resten van het oude raadhuis en de dorpspomp tevoorschijn kwamen; daarvoor was maar één dag tijd, de tijdsdruk was dus erg hoog. Op de drie meter diepe plek van de 'pomphuizen' voor de fontein mochten zij, na overleg, enkele dagen hun werk doen. Ook bij 'het podium' is er archeologische begeleiding geweest. (waar dieper dan 50 cm gegraven wordt, moest BAAC ingeschakeld worden.) De uitgegraven grond werd afgevoerd naar het gronddepot van de firma Wagenaars (en later ook naar Waalwijk.)

Afvoerputje Magdalena's Pad. Foto: Rini van Oirschot

ArcheoHotspot

De ArcheoHotspot-groep van Heemkunde Boxtel heeft tijdens het werk meegekeken én, met toestemming van de heer Wagenaars, vondsten gedaan in de gestorte grondbergen van de Markt.

Eerder werd al een (afvoer)putje ontdekt in het Magdalena's Pad. Uit de zandberg daar hebben we enkele mooie vondsten kunnen behouden voor Boxtel. We mochten ook één keer met de metaaldetector 'pieperen' over het vlak voor het gemeentehuis en oogvondsten oprapen.

Al met al hebben we met zes mensen veel metaal en

Het is de bedoeling dat we dit jaar een mooie tentoonstelling inrichten met de bijbehorende 'verhalen die we al zoekend hebben gevonden'.

En verder nog: pijpenkoppen en -stelen, een pijpaarden
jezusbeeldje, veel steengoed knikkers en nogal wat drie-

11

Indien onbestelbaar:
De Houtbreker 23, 5283 ME Boxtel

U wilt een stukje schrijven!

U mag zelf ook kopij aanleveren voor een van de volgende nieuwsbrieven. Lever uw tekst aan als Word-bestand en voeg daar eventuele foto's bij.

Colofon

VOORZITTER:

Wilbert Steenbakkers
Kennedystraat 14
5298 TR Liempde
Telefoon: 06-55515561
E-mail: voorzitter@heemkundeboxtel.nl

PENNINGMEESTER

Nellie van den Brandt-Boselie
E-mail: penningmeester@heemkundeboxtel.nl
Telefoon: 0411-678303
Rek.nr.: NL79 RABO 0128712880 t.n.v. Heemkundekring
Boxtel

SECRETARIS EN LEDENADMINISTRATIE:

Christ van Eekelen
De Houtbreker 23
5283 ME Boxtel
Telefoon: 0411-675818
Website: www.heemkundeboxtel.nl
E-mail: secretaris@heemkundeboxtel.nl

REDACTIE:

Christ van Eekelen
Hanneke van der Eerden

REDACTIEADRES:

De Houtbreker 23
5283 ME Boxtel
E-mail: redactie@heemkundeboxtel.nl

Voor onze Stamboom-liefhebbers

Door Zwaantje Janssens-Akse

*Een hele tijd geleden, toen ik 23 was
Trouwde ik een weduwe, die al heel wat ouder was.
Zij had ook al een dochter, en die werkte als model
Mijn vader werd verliefd op haar en ook zij trouwden
snel.*

*Zo werd mijn pa mijn schoonzoon en dat bracht mij
in het nauw
Want die dochter werd mijn moeder, want zij was
mijn vaders vrouw.
Om het nog moeilijker te maken, ook al was het
wonderschoon
Werd ik kort daarop de vader van een pasgeboren
zoon.*

*Mijn zoontje werd zodoende ook de zwager van mijn
vader
En daar dus ook mijn oom, dat maakt me alleen
maar kwader.
Want omdat hij dus mijn oom is, maakt hem dat
daarom broeder
Van de dochter van die weduwe, oftewel mijn stief-
moeder.*

*En toen mijn vader nogmaals vader werd, toen ging
ik door het lint
Want deze halfbroer was mijn kleinzoon, want hij
was mijn dochters kind.
En mijn vrouw is tevens stiefmoeder van mijn eigen
pa
Dus zij is niet alleen mijn vrouw, maar zij is ook nog
eens mijn oma.*

*Dus: als mijn vrouw mijn oma is, ben ik haar klein-
zoon dus
En ik heb heel erg lopen piekeren, maar het klopte
als een bus.
Zo heb ik nu de raarste stamboom van heel West-
Europa
Omdat ik getrouwd ben met mijn oma, ben ik mijn
eigen opa.*

*Ik ben opa van mezelf, ik weet het klinkt heel raar
Maar ik zweer, het is echt waar:
Ik ben de opa van mezelf.*